

prevent:

Dokters op het werk: wie is wie?

De arts waarmee de werknemers het vaakst in contact komen, is uiteraard de huisarts of behandelende arts. Maar in de context van het werk kunnen werknemers ook geconfronteerd worden met een arbeidsarts, een adviserend arts of een andere expertise-arts.

De arbeidsarts

De arbeidsarts werkt voor een interne of externe dienst voor preventie en bescherming op het werk. Hij is doctor in de geneeskunde met een specialisatie in arbeidsgeneeskunde en zijn officiële titel luidt 'preventieadviseur-arbeidsarts'. Het statuut van de arbeidsarts is wettelijk bepaald ([Codex Welzijn op het werk, art-II.3-30](#)). De opleidingseisen liggen vastgelegd in het KB van 12 januari 1968. Zijn opdracht bestaat er niet in patiënten te verzorgen. Opmerkelijk is dat de arbeidsarts een werknemer niet arbeidsongeschikt kan verklaren. Dat is namelijk de taak van de behandelende arts.

Taken

De arbeidsarts helpt bedrijven bij het nemen van maatregelen om gezondheidsrisico's voor hun werknemers te voorkomen. Hij is ook verantwoordelijk voor het gezondheidstoezicht. De medische onderzoeken die hij uitvoert, hebben niet enkel tot doel na te gaan of werknemers – op medisch vlak – in staat zijn om hun werk uit te voeren, maar ook om elke verslechtering van de gezondheidstoestand als gevolg van het werk te voorkomen (periodieke onderzoeken).

De arbeidsarts kan aanbevelingen formuleren aan het adres van de werkgever, bijvoorbeeld over de beste manier om de gezondheid van werknemers te beschermen. Hij kan onder andere voorstellen een werkpost of een takenpakket aan te passen wanneer de gezondheidstoestand van een werknemer dat vereist. Als arts moet hij steeds het medisch geheim respecteren. Hij mag dus geen medische informatie aan de werkgever bezorgen.

Gezondheidstoezicht

De arbeidsarts speelt ook een belangrijke rol wanneer een werknemer om gezondheidsredenen afwezig is op het werk. Werknemers die onderworpen zijn aan het gezondheidstoezicht kunnen gevraagd worden de arbeidsarts te bezoeken indien ze langer dan vier opeenvolgende weken ziek zijn geweest (onderzoek vanaf aan de werkhervatting).

Werknemers kunnen ook op eigen initiatief tijdens de arbeidsongeschiktheid om een gesprek vragen met de arbeidsarts, bijvoorbeeld als ze vragen hebben over de mogelijke gevolgen van de ziekte op de beroepsactiviteit (bezoek voorafgaand aan de werkhervatting). De arbeidsarts kan dan helpen om werknemers klaar te stomen voor de werkhervatting.

Ook kan een werknemer zelf een afspraak maken met de arbeidsarts wanneer hij of zij gezondheidsproblemen ervaart die het gevolg zijn van de job (spontane consultatie). Het gaat dan over een gewoon bezoek en geen medisch onderzoek om de arbeidsgeschiktheid te beoordelen.

In geval van onenigheid over een definitieve beslissing tot arbeidsongeschiktheid kan de werknemer een beroep indienen bij een 'arts-arbeidsinspecteur'. Dit is een ambtenaar verbonden aan de Externe Directie Toezicht op het Welzijn op het Werk (arbeidsinspectie). In geval van beroep moet de arts-arbeidsinspecteur drie partijen horen: de werknemer, zijn behandelend arts en de arbeidsarts. Op het einde van de procedure stemmen de drie artsen over de arbeidsgeschiktheid van de werknemer.

De adviserend arts

De adviserend arts is een arts gespecialiseerd in verzekeringsgeneeskunde en lichamelijke schade. De meeste adviserend artsen werken voor een ziekenfonds of een verzekeringsmaatschappij. Hun rol en taken zijn vastgelegd door het artikel 153 van de Wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994 (BS 27 augustus 1994) en het KB nr 35 van 20 juli 1967 (BS 29 juli 1967).

Bij de ziekenfondsen

Wanneer een werknemer arbeidsongeschikt verklaard wordt, gaat de adviserend arts van het ziekenfonds na of hij beantwoordt aan de voorwaarden om een vergoeding van het ziekenfonds te ontvangen. Hij kan de arbeidsongeschikte persoon daarvoor uitnodigen op zijn kabinet, diens medische gegevens (van de behandelende arts of huisarts) onderzoeken, of de persoon aan een medisch

onderzoek onderwerpen. Op basis daarvan bepaalt hij of de arbeidsongeschiktheid al dan niet gerechtvaardigd is volgens de criteria van het ziekteverzekeringssysteem. Net als de arbeidsarts mag de adviserend arts geen behandeling voorschrijven. Hij kan een werknemer wel begeleiden bij de werkhervatting en samen op zoek gaan naar de beste manier om dit aan te pakken. Ook de adviserend arts is gebonden door het medisch beroepsgeheim. Hij moet dus een beslissing nemen, maar mag geen medische informatie meedelen aan het ziekenfonds.

Bij verzekeringsmaatschappijen

De adviserend arts van de private verzekeringen komt tussenbeide in de nasleep van een arbeidsongeval. Hij heeft geen beslissingsbevoegdheid, maar een adviserende rol ten aanzien van de verzekeringsmaatschappij (daarom ook expertise-arts genoemd). In tegenstelling tot de andere soorten artsen is hij niet gebonden aan het medisch geheim. Ook is hij niet onafhankelijk, maar werkt hij in opdracht van de verzekeringsonderneming. Aangezien hij niet onafhankelijk is, kan hij dus ook worden teruggedrukt door de verzekeringsmaatschappij. Na een arbeidsongeval komt de adviserend arts van de verzekeringen tussenbeide om de gezondheidstoestand of de lichamelijke letsels van een werknemer te beoordelen. De verzekeringsonderneming zal op basis van zijn verslag de ernst van de schade bepalen (en het bedrag van de vergoeding).

Concreet kan hij:

- overgaan tot een of meerdere medische onderzoeken;
- beslissen over de noodzaak van bepaalde medische zorgen;
- bepalen wanneer het slachtoffer het werk gedeeltelijk of volledig kan hervatten;
- het moment bepalen waarop de letsels gestabiliseerd zijn (de consolidatiedatum) en beoordelen welke blijvende letsels daaruit voortvloeien;
- de graad van blijvende ongeschiktheid bepalen, rekening houdend met de kwetsuren maar ook met de leeftijd, de beroepskwalificatie, de mogelijkheden voor werkhervatting, enz.

Richtlijnen voor een goed verloop van medische expertise

Medische expertise neemt een belangrijke plaats in de uitvoering van een verzekeringscontract: deze expertise stelt de verzekeraar in staat om de medische situatie van een patiënt objectief in te schatten en correct te vergoeden in het kader van de uitvoering van een verzekeringsovereenkomst (bv. verzekering arbeidsongevallen). Verzekeraars en raadgevende artsen hebben samen richtlijnen uitgewerkt om het goede verloop hiervan te garanderen (beschikbaar op de site van Assuralia: *Medische expertise: Guidelines*). Deze richtlijnen leggen de nadruk op het welzijn van de patiënt, de informatieplicht van de arts en op de transparantie van het medisch proces.

De focus is verschillend vóór, tijdens en na de medische expertise:

- vóór: nadruk op heldere informatie aan de patiënt
- tijdens: nadruk op empathie, onafhankelijkheid en informatie (de artsen engageren zich er onder meer toe om tijdens de raadpleging de tijd te nemen om de vragen van de patiënten te beantwoorden)
- na: nadruk op transparantie en opvolging van het dossier (de verzekeringsondernemingen verbinden zich er onder meer toe om duidelijk uit te leggen hoe de vergoedingsprocedure verloopt na het onderzoek).

Assuralia ontwierp, in samenwerking met de federaties van raadgevende artsen, ook een informatieve brochure *Dit moet u weten over uw afspraak bij de raadgevend arts*. De folder legt uit wat een patiënt mag verwachten in het kader van deze expertise en wijst ook op de mogelijkheid om zich door een arts naar keuze te laten bijstaan tijdens de expertise en het recht om een kopie van het medische verslag op te vragen.

Bron: beswic.be

De controlearts

Wanneer een werknemer afwezig is wegens gezondheidsredenen, moet hij de werkgever hiervan op de hoogte brengen. De werkgever kan dan de arbeidsongeschiktheid laten controleren door een arts van zijn keuze. Dit noemt men de 'controlearts'. Deze arts komt meestal tussenbeide tijdens de periode

van ongeschiktheid die gedekt wordt door de betaling van het gewaarborgd loon door de werkgever. Hoewel hij door de werkgever wordt gemachtigd en betaald, is hij wel onafhankelijk. Daarom moet hij systematisch een verklaring van onafhankelijkheid voorleggen, opgesteld in twee exemplaren (één voor de werknemer en één voor de werkgever). Net zoals de arbeidsarts is ook hij gebonden door het medisch beroepsgeheim.

Beoordeling

De opdracht van de controlearts is bij wet bepaald. Hij komt bij de ongeschikte werknemer langs of laat de werknemer bij zich komen in een medisch kabinet. In dit laatste geval vallen de verplaatsingskosten ten laste van de werkgever. Hij kan de ongeschikte persoon vervolgens een reeks vragen stellen, bijvoorbeeld over de gebruikte geneesmiddelen en over de symptomen. Hij kan eveneens een kort medisch onderzoek uitvoeren, maar mag geen diagnose stellen, noch een advies uitbrengen over de behandeling die door de behandelend arts werd voorgeschreven.

Zijn taak bestaat erin te beoordelen of de afwezigheid op het werk vanuit medisch oogpunt gerechtvaardigd is. Hij kan van mening zijn dat de afwezigheid enkel gerechtvaardigd is voor een kortere periode dan vermeld op het geneeskundig getuigschrift. Als de adviserend arts besluit dat de afwezigheid van een werknemer ongerechtvaardigd is, dan moet de persoon in kwestie de volgende werkdag het werk hervatten. Doet hij dat niet, dan loopt hij het risico ongerechtvaardigd afwezig te zijn, tenzij de werknemer zijn beslissing betwist.

Betwisting

Wanneer een werknemer de beslissing van de controlearts wil betwisten, moet de controlearts de werkgever hiervan op de hoogte brengen. Vervolgens wordt er een arbitrageprocedure opgestart. Tijdens deze procedure wordt een beroep gedaan op een vijfde categorie van geneesheer: de 'arts-scheidsrechter'. Opgelet: indien de arts-scheidsrechter de werknemer ongelijk geeft, moet die zelf voor de procedurekosten opdraaien.

Arts-inspecteur van het RIZIV

Een andere expertise-arts waarmee de werknemers kunnen geconfronteerd worden, is de arts-inspecteur van het RIZIV. De arts-inspecteur werkt in opdracht van het RIZIV. Hij controleert de toekenning van de uitkeringen en de werking van de adviserend artsen van het ziekenfonds. Onder andere werknemers die langer dan een jaar arbeidsongeschikt zijn, kunnen met de arts-inspecteur in aanraking komen. Die maakt vervolgens een verslag over aan het RIZIV dat beslist of de werknemer al dan niet invalide wordt verklaard.

Overzichtstabel - Respectieve rollen van de arbeidsarts, de adviserend arts en de controlearts

	Arbeidsarts	Adviserend arts van het ziekenfonds	Controlearts
Werkgever	Behoort tot de dienst preventie en bescherming op het werk (intern en/of extern) waarbij de werkgever aangesloten is.	Werkt voor een ziekenfonds en neemt contact op met de meeste werknemers die langer dan de periode van het gewaarborgde loon (> twee of vier weken) arbeidsongeschikt zijn.	Wordt betaald door de werkgever van de te controleren werknemer.
Taken	Evalueert de geschiktheid van de werknemer om zijn gebruikelijke taken uit te voeren bij hervatting van het werk. Onderzoekt de werknemers als ze blootstaan aan beroepsrisico's.	Evalueert de toestand van arbeidsongeschiktheid van de afwezige werknemer (verifieert het verlies van minstens 2/3 van zijn verdienvermogen).	Controleert het bestaan van de arbeidsongeschiktheid van de werknemer, net als de duur ervan tijdens de periode van gewaarborgd inkomen.

Onderzoeksmethode	Consultatie in medische centra, in het bedrijf zelf of in een medische bus.	Consultatie in de kantoren van het ziekenfonds.	Consultatie thuis bij de patiënt. Indien hij afwezig is, oproep om naar de dokterspraktijk te komen.
Niet akkoord met de genomen beslissing?	Regionale directie toezicht op het welzijn	Lokale arbeidsrechtbank	Arts-scheidsrechter

Bronnen: prevent.be, werk.belgie.be, beswic.be

Laatste wijziging:	: 06/01/23
Bron, © Prevent	: preventFocus 02/2023
Thema	: Gezondheidstoezicht
Type	: Artikel
Sleutelwoorden	: Arbeidsgeneesheer , Arbeidsgeschiktheid